

Mark Twain je v svoji knjigi *Innocents Abroad* zapisal:

“Travel is fatal to prejudice, bigotry, and narrow-mindedness, and many of our people need it sorely on these accounts. Broad, wholesome, charitable views of men and things cannot be acquired by vegetating in one little corner of the earth all one's lifetime.”

Citat, ki je danes še bolj aktualen kot kdaj koli prej, lepo povzame mojo Erasmus izkušnjo na Finskem, kjer sem 3 mesece delala za podjetje Nordic Unique Travels v mestu Rovaniemi. Z delom sem pričela v sredini decembra, ko je v Rovaniemiju, uradni vasi Božička, višek sezone.

V podjetju, ki ponuja počitniške izlete v severni Evropi, predvsem v arktični regiji, sem delala v oddelku prodaje. Internacionalno ekipo je sestavljalo več študentov iz različnih držav – vsak je bil zadolžen za specifičen trg. Moja naloga je bila skrb za sestavo in prodajo potovalnih paketov na nemškem, avstrijskem, švicarskem in luksemburškem trgu. Pri delu mi je bila najbolj v veselje sestava turističnih aranžmajev in uporaba Excela za kalkulacije njihovih cen. Na samem začetku opravljanja prakse mi je bila mentorica v veliko pomoč, saj sem se lahko ob nejasnostih zmeraj obrnila nanjo. Kasneje sem začela tudi s prodajo na internacionalne trge po celem svetu. Dodatno je k mojim nalogam spadala še skrb za objave na LinkedIn profilu podjetja. Dogovorila sem se, da še naprej delam za podjetje na daljavo, saj mi je poteklo dovoljenje za prebivanje v tujini. Najraje bi se spet vrnila tja poleti, da doživim Finsko tudi v poletnem času, ko ni vse zasneženo in zaledenelo.

Podobno izkušnjo prebivanja in zaposlitve sem že doživela lani v Španiji, zato nisem potrebovala veliko časa pri navajanju na drugi način življenja. Živela sem v skupnem stanovanju z drugimi študenti, oddaljenem 100 m od pisarne podjetja. Ob samem prihodu sem dva tedna živela v stanovanju, oddaljenem 10 kilometrov od pisarne – prva avtobusna postaja je bila oddaljena 3 kilometre v stran. Jutra, ko nisem dobila od podjetja avta za prevoz v pisarno, so bila naporna. Do avtobusne postaje sem prispela z zmrznjenimi lasmi in trepalnicami. Vozovnica je bila draga, tako da mi je zelo prav prišla kasnejša selitev v center mesta. Vse skupaj sem se selila kar tri krat v tri različna stanovanja, ki jih podjetje daje na razpolago svojim zaposlenim in študentom na praksi. Na zelo majhni površini nas je stanovalo veliko, tako da je včasih znalo biti kar težko, predvsem kar se tiče glede deljenja skupnih prostorov, kot sta kopalnica in kuhinja.

Uživala sem ob večernih sprehodih in gledanju polarnega sija. Ta fenomen je najbolj priljubljena atrakcija v Rovaniemiju. Toda žal mora biti izpolnjenih kar nekaj pogojev, da se ga lahko opazuje. V primeru, da je oblačno ali preveč svetlo zaradi ulične oz. mestne razsvetljave, je lahko aktivnost polarnega sija izredno močna, toda videti ne moreš kljub temu nič. Zato večina ljudi tam uporablja raznorazne aplikacije, da spremlja kakšne so razmere za možnost videnja polarnega sija. Enkrat sem imela srečo, in sem polarni sij videla kar iz stanovanja. Drugače pa domačini hodijo polarni sij gledat k muzeju „Arktikum“, saj tam ni toliko mestne svetlobe in se polarni sij

praviloma da lepo opazovati. Tudi sama sem se ob večerih najraje odpravila prav tja, čeprav je bilo zunaj -30°C .

Zmeraj, ko sem nekje na tujem, mi je pomembno čim bolje spoznati okolje v katerem se gibljam, ker menim, da samo tako lahko pridobiš širše obzorje in tudi drugače gledaš na ljudi in stvari, ki so okoli tebe. Najbolj se mi je na Finskem vtisnil v spomin nacionalni park Riisitunturi, kjer se lahko sprehajaš v prekrasni naravi in ti sneg sega do kolen. Zanimivo je bilo spoznati Božička, prečkati severni tečajnik in se peljati na saneh, ki so jih vlekli jeleni. Severni tečajnik lahko prečkaš tudi v Santa Parku – samo tukaj in nikjer drugje po svetu ga lahko prečkaš pod zemljo! Imela sem srečo, da so delodajalci dovolili, da se študentje lahko brezplačno udeležimo katere koli aktivnosti, ki jo nudijo. Posledično sem lahko doživela »ice-floating«, kjer v posebni obleki lebdiš na reki, obdan z ledom. Videla sem tudi zamrznjene slapove Korouome blizu mesta Posio. Pot, po kateri se tam sprehajaš, poteka po nekdanji konjski cesti, ob njej pa so informativne table o zgodovini sečnje.

Rahle preglavice mi je povzročala konstantna tema v decembru, toda tudi to je bilo vzdržljivo s pomočjo karamelnih krofov, ki so bili vsak dan na mojem jedilniku. Drugače me finska kuhinja ni uspela prepričati, predvsem njihov sir Leipäjuusto in tradicionalna velikonočna sladica Mämmi nista uspeli osvojiti mojih brbončic. Proti koncu januarja se je že videla opazna razlika v dolžini dneva, marca pa se je razmerje med dnevom in nočjo že normaliziralo. Februarja in Marca je vsak dan snežilo. S pomočjo bagerjev so iz snega naredili velike snežene kupčke na sredi mesta – visoki so bili tudi po štiri metre. Ceste se večinoma sploh ni videlo, prehodov za pešce tudi ne. Hodili smo po čistem ledu, do pisarne bi se lahko tako rečeno pridrsala na drsalkah. Zaledenele so bile tudi reke. Marsikateri sprehod sem opravila kar na ledu na površju reke, po kateri so se prav tako vozili z motornimi sanmi.

Kar me je presenetilo je dejstvo, da večina trgovin pred deseto ni odprta – zmeraj sem mislila, da je to zgolj običaj v toplih krajih. Vsi napisi na izdelkih v trgovinah so bili zapisani v finščini in švedščini, ki je poleg finščine uradni jezik na Finskem. Moj nakup je v bistvu zgledal tako, da kupim pač to kar izgleda dokaj normalno oz. znano, potem pa upam, da bo to tisto, kar sem v bistvu želela kupiti. Enkrat sem namesto navadne tune v konzervi kupila tuno s čilijem, potem pa sem se čudila zakaj so bile testenine tako pekoče... Najbolj všeč mi je bila kitajska trgovina takoj za ovinkom stanovanja, kjer so prodajali Argeto, Vegeto in kekse Jadro. Cene v trgovinah niso bile tako visoke kot sem pričakovala. V primerjavi s Slovenijo je bila zelo draga zelenjava in tudi sadje. Kruh je prav tako bil veliko dražji kot pri nas doma. Vse vrste pijače od penečih do gostih sokov in vode so bile dražje kot pri nas. Razlika pa je, da Finci vse platenke lahko nesejo do avtomata, ki stoji pred vsako trgovino z živili, in dobijo povrnjenih 20 do 40 centov za vsako platenko, odvisno od njene velikosti.

Erasmus mobilnost je pozitivno vplivala na razvoj mojih socialnih kompetenc. Dnevno sem bila v stiku s strankami in jim prilagajala ponudbe, razjasnjevala razna vprašanja o transportu, nastanitvah, finski kulturi in iskala odgovore na vprašanja, ki so se jim porajala. Vsaki stranki posebej sem se morala prilagoditi in jo prepričati v nakup

sestavljene ponudbe. Čeprav je znano, da so cene na Finskem visoke, je bilo prepričevanje v privolitev nakupa ponudb za aranžmaje kar zahtevno delo.

Pri podjetju, kjer sem opravljala praktično izobraževanje, veliko ljudi iz najrazličnejših držav opravlja sezonsko delo – posledično sem razvila tudi svoje medkulturne kompetence. Predvsem sem spoznala Kitajsko kulturo in eno izmed njihovih religij. Imela sem priložnost živeti s parom iz Šri Lanke in ob pogovoru z njima, predvsem z moškim, ugotovila, da žensk ne dojemajo kot ambiciozen in v uspeh usmerjen del družbe. Nisem vedela, da se pri njih še zmeraj npr. pojavlja dogovorjen zakon. Ob spoznavanju različnih kultur se naučiš spoštovati in sprejemati drugačnost. Razvoj raznih kompetenc vpliva na osebni razvoj in na samozavest – po tej izkušnji veliko lažje komuniciram s tujci in se kdaj pa kdaj ugriznem v jezik, da ne povem kaj nazaj...

Finščina je neindoevropski, ugrofinski jezik – ima kar 16 sklonov! Uživam ob spoznavanju in učenju novih jezikov, zato sem mislila, da se bom lotila tudi finščine. Vendar sem med učenjem finščine razvila interes za učenje madžarščine – in tako se je moje znanje zaustavilo pri besedah makkara (*klobasa*) in mustikka (*borovnica*). Presenetilo me je, da sta na podjetju, kjer sem opravljala prakso, zgolj dve osebi govorili finščino. Drugače smo se pogovarjali večinoma v angleščini in španščini.

V okviru programa Erasmus smo študentje na izmenjavi imeli možnost koristiti jezikovni tečaj OLS za učenje tujega jezika. Ker se najraje jezik učim z gledanjem serij in tako, da ga sama aktivno uporabljam, tečaja nisem izkoristila – komu drugemu, ki ima drugačen način učenja pa zagotovo lahko pomaga.

Na srečo večina Fincev govori angleško, tako da je sporazumevanje v največji meri potekalo brezhibno. Zaposleni na podjetju smo za medsebojno komunikacijo prav tako uporabljali WhatsApp. Večje težave mi je predstavljala digitalna komunikacija z domačimi, saj se video klic prek WhatsAppa ne mora niti slučajno primerjati z druženjem v živo.

Pri delu sem veliko uporabljala MS Excel – kar mi je bilo izmed vsega mojega dela najbolj všeč. Svoje predhodno znanje programa sem torej poglobila in še dodatno povečala moj interes za njegovo uporabo.

Če se na koncu poročila vrnem na začetno misel – Erasmus mobilnost kot izkušnja bi priporočila res vsakemu, saj zagotovo omogoča širjenje obzorja in boljše razumevanje sveta in ljudi. Izkušnja je odlična, saj se naučiš biti samostojen na vseh področjih življenja, utrdiš in izboljšaš svoje znanje tujega oziroma tujih jezikov in spoznaš nove ljudi in kulture. Skratka, svet vidiš z drugačnimi očmi.

Posebej pa bi se rada zahvalila koordinatorici Nini Turčin za vso podporo pred, med in tudi po Erasmus mobilnosti.

Iris Dvoršak

